Bu testte 60 çözüm vardır.

1. "Didaktik bir zırhın içine hapsetmemek" ifadesi, sanatçının öğretici (didaktik) olma çabasıyla eserin sanatsal/duygusal yönünü kısıtlamadığını belirtir. Buna göre altı çizili sözle anlatılmak istenen A seçeneğinde verilmiştir.

Cevap: A

2. Dilin bir "ayna" olduğu benzetmesi yapılmıştır. Aynanın temel işlevi gerçeği yansıtmasıdır. Bu nedenle "yansıtan" sözcüğü uygundur. Yazarların gerçekliği hayal dünyalarından süzerek oluşturdukları yapı; yazarın kendine has, daha önce yapılmamış olan yani özgün bir formdur. "Duygu dünyasına açılan..." ifadesini en iyi tamamlayan metafor "kapı" olacaktır. Buna göre en uygun eşleştirme A seçeneğinde verilmiştir.

Cevap: A

3. "En sık/en çok" ifadesi, bahsedilen sorunun (gürültü) birinci sırada olduğunu ama bunun yanında başka sorunların da (az da olsa) bulunduğunu gösterir. Buna göre çıkarılabilecek kesin yargı C seçeneğinde verilmiştir.

Cevap: C

4. Cümledeki "hayal etmek yerine gerçekliğin süzgecinden geçirmek" ifadesi, okumanın bizi hayallerden alıp gerçek bir kavrayışa ulaştırdığını vurgular. Buna göre vurgulanan düşünce C seçeneğinde verilmiştir.

Cevap: C

5. Parçadaki V. cümlede "kavradım" ifadesi geçmektedir ve bu bir farkındalık veya kazanımdır. Seçenekte geçen "hayıflanma" (üzüntü/pişmanlık) metinde yoktur. Bu sebeple E seçeneğindeki yargı parçaya göre söylenemez.

Cevap: E

6. Cümlede yolun sonuna ulaşılamaması "yolun uzaklığına" değil, "azığın yetersizliğine" bağlanmıştır. Burada geçen azık kelimesi bir işi başarmak için gerekli olan hazırlığı, bilgi birikimini ve tecrübeyi simgelemektedir. Dolayısıyla cümlede, bir amaca ulaşmak için kişinin sahip olması gereken donanımın önemine vurgu yapılmıştır.

Cevap: C

7. Dizelerde geçen "yüreğimde" sözcüğünde ünsüz yumuşaması, "huduttan" sözcüğünde ünsüz benzeşmesi, "alnıma, savrulmuşum" sözcüklerinde ünlü düşmesi, "huduttan öteye" sözcükleri arasında ulama bulunmaktadır. Ancak dizelerde ünsüz düşmesi bulunmamaktadır.

Cevap: A

8. İkiden fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde özneden sonra noktalı virgül kullanılır. Buna göre verilen cümle A seçeneği ile tamamlanırsa ayraçla belirtilen yere noktalı virgül getirilmelidir. Ancak diğer seçeneklerde böyle bir kullanım olmadığı için ayraçla belirtilen yere özneyi belirtmek için virgül getirilmelidir.

Cevap: A

9. Parçada geçen I numaralı sözün yazımı yanlıştır. Çünkü kurum ve kuruluş adlarına gelen çekim ekleri kesme işaretiyle ayrılmaz. Bu sebeple doğru yazım "Türk Dil Kurumunun" şeklinde olmalıdır.

Cevap: A

10. I numaralı cümlede geçen "ne... ne..." tekrarlı bağlaçtır. II numaralı cümlede "ederken" ve "sürerek" sözcükleri zarf-fiildir, "arayış" isim-fiildir. III numaralı cümlede "Bu zorlu süreç" ve "pek çok özgün imge" sıfat tamlamalarıdır. IV numaralı cümlede yüklem "mevcuttu" sözcüğüdür, "mevcut" ismi ek fiil (-idi) alarak yüklem olmuştur. V. cümlede "henüz" (zaman zarfı) vardır ancak miktar zarfı (en, pek, çok gibi) yoktur.

Cevap: E

11. Parçadaki I numaralı çalışmaları sözcüğünde -lar çokluk eki, -ı III. tekil iyelik ekidir. II numaralı gelenekleri sözcüğünde -ler çokluk eki, -i III. tekil iyelik ekidir. III numaralı manzumeleri sözcüğünde -ler çokluk eki, -i belirtme ekidir. IV numaralı dayandıkları sözcüğünde -ları III. çoğul iyelik ekidir. V numaralı eserleri sözcüğünde -ler çokluk eki -i belirtme ekidir. Bu sebeple doğru cevap D seçeneği olacaktır.

Cevap: D

12. C seçeneğinde geçen "Bu kasabada gün batımını seyretmek" söz grubu isim-fiil grubudur ve cümlenin öznesi durumundadır. Bu sebeple doğru cevap C seçeneği olacaktır.

Cevap: C

13. Metinde vurgulanan ana düşünce insanların hiç tanışmasalar bile teknoloji sayesinde, hiyerarşi olmadan ve tamamen gönüllü olarak bir araya gelip hızlı çözümler üretmesidir. B seçeneği bu "hız, gönüllülük ve bağımsızlık" vurgusunu karşılamaktadır. Bu sebeple doğru cevap olacaktır.

Cevap: B

14. Parçanın bütününde I, II, III ve V. cümlelerde Attila İlhan'ın sanatçı kişiliği, eserlerindeki içerik ve üslup özellikleri anlatılmaktadır. Ancak IV. cümlede, sanatçının eserlerinden değil, sinema üzerine yazdığı kuramsal yazılardan bahsedilerek konu dışına çıkılmıştır. Bu sebeple düşüncenin akışı bozulmaktadır.

Cevap: D

15. Parçada üzerinde durulan temel nokta, mecaz ve süslü anlatımın ancak dil bilinci, yerli yerinde kullanım ve mantıksal bağ sağlandığında bir değer ifade edeceğidir. C seçeneği bu kapsayıcı yargıyı tam olarak yansıtmaktadır.

Cevap: C

16. II numaralı cümlede halkın temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz hâlde oluşundan söz edilmiş ve bu durum V numaralı cümlede "topraktan söktükleri otlarla karınlarını doyurmaya çalışan" ifadesiyle detaylandırılmıştır. Dolayısıyla II ve V numaralı cümlelerin art arda gelmesi gerekmektedir. Bunun sağlanabilmesi için de III ve V numaralı cümlelerin yer değiştirmesi gerekir.

Cevap: D

17. Parçada geçen "...toplumsal değerlerin değişimini karakterlerin ruh dünyasıyla harmanlayarak..." ifadesiyle A seçeneği , "Seçkin bir dil kullanımı..." ifadesiyle B seçeneği, "...kuvvetli bir tasvir yeteneğiyle derin bir atmosfer..." ifadesiyle D seçeneği, "... modern Türk romanının inşa sürecinde sarsılmaz bir köşe taşı..."ifadesiyle E seçeneği söylenebilir. Ancak parçada "hem kuşak çatışmalarını hem de vatan sevgisini" işlediği söylenmiştir. "Yalnızca bireysel" ifadesi metinle çelişir. Yani parçaya göre söylenemez.

Cevap: C

18. Metinde yazar, derslerden kaçma sebebini "haylazlık" değil, okulun onun yeteneklerine ve ilgisine dönük çalışmalar sunmaması olarak açıklar. "Müfredat yeteneklerimizi köreltiyordu" ve "ilgimize dönük çalışmalar neden yoktu" ifadeleri, başarısızlığın kaynağının bireysel yetenekleri geliştirmeyen bir eğitim sistemi olduğunu kanıtlar.

Cevap: E

19. Parçada, "Şimdiki gençlerin problemi şudur... Bu yüzden... İşte bu çalışmamızla..." şeklinde bir akış izliyor. Yazar önce bir problem tespiti yapıyor, ardından bu problemi çözmek için yaptığı çalışmayı anlatıyor. Bu akış, "Neden böyle bir çalışma yaptınız?" sorusuna verilen gerekçeli bir cevaptır.

Cevap: C

20. Boşluktan sonra gelen "Bu sosyolojik gerçeği kavramak aslında güç değil. Çünkü estetik faaliyetler kök saldıkları kültürel iklimle organik bir bağ içerisindedir." ifadesi, bir önceki cümlenin gerekçesidir. Metnin devamında opera ve bale gibi sanatların Batı kültürünü taşıdığı için bizim toplumumuzda tam karşılık bulamadığı/kaynaşamadığı iması vardır. E seçeneğindeki "ithal sanatların yerli hafızada karşılık bulamaması" yargısı, parçadaki "kültürle el ele olma" ve "halkla kaynaşamama" vurgusuyla uyum sağlar.

Cevap: E

21. Metnin I. cümlesinde şairin "sembolik bir anlatım" kullandığı belirtilmiştir. Dolayısıyla B seçeneğindeki "yalın ve sanatsız (sade) bir üslup" ifadesi metinle çelişir. Bu sebeple B seçeneğinde verilen ifade parçaya göre söylenemez.

Cevap: B

22. Parçada Ercüment Behzat Lav'ın genel özellikleri anlatılmaktadır ancak bu özellikleri destekleyecek bir şiir ismi, kitap adı veya mısra örneği (örnekleme) verilmemiştir. C seçeneği bu nedenle söylenemez.

Cevap: C

23. II. cümleye baktığımızda: "Geleceğin inşasına duyduğu sarsılmaz güven (Neden), yapıtlarında lirik bir iyimserliğin filizlenmesini sağlar (Sonuç)." Cümledeki "sağlar" ifadesi bu iki yargıyı birbirine bağlamıştır.

Cevap: B

24. Parçada iç bölgelerde ormanların "küçük parçalar hâlinde yüksek yerlerde bulunduğu" ifade edilmiştir. Dolayısıyla ormanların "tamamen yok olduğu" yargısı metinle çelişmektedir. Buna göre E seçeneğine değinilmemiştir.

Cevap: E

25. Parçada "Türkiye'nin yaklaşık %28'i ormanlarla kaplıdır." ve "Nitelikli orman alanları yüz ölçümünün %14'ünü oluşturmaktadır." yargıları verilmiştir. Matematiksel olarak %14, %28'in tam yarısıdır. Dolayısıyla mevcut ormanların yarısının "nitelikli/ürün veren" orman olduğu yargısı metindeki verilerden çıkan kesin bir sonuçtur.

Cevap: D

26. Parçadaki giriş cümlesi ve ardından gelen I, II ve III numaralı cümleler Türkiye'nin orman bakımından zengin olmayışından ve bunun sayısal olarak karşılığından söz edilmiştir. Ancak IV numaralı cümleden itibaren Türkiye'de nem ve yağış dağılımından ötürü ormanlarda bölgesel farklılıklar yaşandığı ve burada heterojen bir yapı görülmediği dile getirilip bölgesel farklılıklar açıklanmıştır. Dolayısıyla IV. cümleden itibaren konunun yönü değiştiğinden ikinci paragrafa geçilmelidir.

Cevap: C

K radyosunun üç müzik türünde yayın yaptığı ve caz türünde yayın yapan radyonun arabesk türünde de yayın yaptığı bilindiğine göre K radyosunun yayın yaptığı üçüncü müzik türü arabesktir. L ve N radyoları aynı türde müzik yayını yaptığına göre pop türünde yayın yapan radyo M radyosudur. M ve N radyolarının klasik türde müzik yayını yaptığı bilindiğinden L radyosu da klasik türde müzik yayını yapmaktadır. Elektronik türde müzik yayını yapan iki radyo olduğu ve L ve N radyolarının aynı türde müzik yayını yaptığı bilgilerinden elektronik türde müzik yayını yapan radyolar L ve N radyolarıdır.

K	L	M	N
CAZ	KLASİK	KLASİK	KLASİK
KLASİK	ELEKTRONİK	POP	ELEKTRONİK
ARABESK			

27. Verilenlere göre M radyosu, pop türünde yayın yapmaktadır.

Cevap: A

28. Verilenlere göre en fazla üç radyo arabesk türünde müzik yayını yapmaktadır, diyemeyiz. Dört radyo da arabesk türde müzik yayını yapabilir.

Cevap: B

29. Verilenlere göre M radyosu elektronik türde müzik yayını yapmamaktadır.

Cevap: A

30. Verilenlere göre N radyosu elektronik türde müzik yayını yapmaktadır.

Cevap: B

31. $$\frac{11}{5}\cdot\frac{\frac{13}{1}-\frac{1}{2}}{\frac{12}{1}+\frac{5}{6}}=\frac{11}{5}\cdot\frac{\frac{25}{2}}{\frac{77}{6}}$$

$$=\frac{\cancel{11}}{\cancel{5}}\cdot\frac{\cancel{25}^{5}}{\cancel{2}}\cdot\frac{\cancel{6}^{3}}{\cancel{77}_{7}}$$

$$=\frac{15}{7}$$

Cevap: D

32. $$\frac{1}{\frac{5}{10}}\cdot\left(\frac{\frac{8}{10}-\frac{32}{100}}{\frac{53}{100}+\frac{67}{100}}\right)=\frac{10}{5}\cdot\frac{\frac{80-32}{100}}{\frac{53+67}{100}}$$

$$=2\cdot\frac{\cancel{48}^{2}}{\cancel{120}_{5}}$$

$$=\frac{4}{5}=\frac{8}{10}=0,8$$

Cevap: E

33. $$\frac{36-(-27)-(-32)}{27+(-8)}=\frac{36+27+32}{27-8}$$

$$=\frac{95}{19}=5$$

Cevap: E

34. $\sqrt{45}=3\sqrt{5}$

$\sqrt{80}=4\sqrt{5}$

$$\frac{3\sqrt{5}+9}{3}-\frac{4\sqrt{5}+8}{4}$$

$$=\frac{\cancel{12\sqrt{5}}+36-\cancel{12\sqrt{5}}-24}{12}$$

$$=\frac{12}{12}=1$$

Cevap: D

35. 6AB + AA8 = rakamları çift olan sayı

B + 8 = çift ise B = çift B = 0 için

$$\begin{array}{r} 6\,A\,0 \\ +\quad A\,A\,8 \\ \hline .\,.\,8 \end{array}$$

çift olması için A = 2 olmalı.

$$\begin{array}{r} 6\,2\,0 \\ +\quad 2\,2\,8 \\ \hline 8\,4\,8 \end{array}$$

sağlıyor.

A + B = 2 + 0 = 2

Cevap: B

36. Ardışık çift sayılar ise;

$5a-2=a\cdot b$,

$ab-2=a+b$ ve $5a-4=a+b$ olur.

$5a-2=a\cdot(4a-4)$

$5a-2=4a^2-4a$

$4a^2-9a+2=0$

$4a \quad -1$

$a \quad -2$

$(4a-1)(a-2)=0$

$a=\frac{1}{4}$, $a=2$ $a\in 2$

$4a-4b=6 \Rightarrow$ denklemde yerine yazalım;

$\downarrow$

a = 2 ise $4\cdot -4=4=b$ olur.

O hâlde bu ardışık çift sayılar;

6, 8, 10'dur.

6 + 8 + 10 = 24

Cevap: C

37. CBA sayısı 5 ile tam bölünüyorsa A ≠ 0 o zaman A = 5 tir.

AC → 5C → 2 ile tam bölünüyor.

$\left.\begin{matrix}52\\54\\56\\58\end{matrix}\right\}$ olabilir.

C = 2 için 5 + 3 + 2 = 9k B = 2 olur.

ama rakamlar farklı olmalı. ×

C = 4 için 5 + 8 + 4 = 9k B = 0 ✓

B = 9 ✓

C = 6 için 5 + B + 6 = 9k B = 7 ✓

C = 8 için 5 + B+ 8 = 9k B = 5

ama rakamlar farklı olmalı ×

B alabileceği değerler; 0, 9, 7'dir.

9 + 7 = 16

Cevap: D

38. $\frac{1}{x} < 0$ ise x < 0 (negatiftir.)

$\frac{z}{y} < 1$ ise y > z olur.

$1 < \frac{y}{x}$ ise y > x olmalı ve y < 0 olmalı ki sonuç pozitif çıksın.

Örneğin, y = –4 , x = –2, z = –3

I. y > z ⇒ –4 > –3 yanlış

II. z > x ⇒ –3 > –2 yanlış

III. x > y ⇒ –2 > –4 doğru

Cevap: B

39. $\frac{(x+2)(x+1)! - (x+1)!}{(x+1)!} = \frac{\cancel{(x+1)!}\,(x+2+1)}{\cancel{(x+1)!}}$

= x + 3

y = x + 3 olur.

↓

tek ise x = çift olmalıdır.

E) 3x + y = çift + tek = tek

Cevap: E

40. 3 durum olabilir;

1. $|\underbrace{x-4}_{1}| + |\underbrace{y-1}_{1}| = 2$

|x – 4| = 1 için x = 5 ve x = 3

|y – 1| = 1 için y = 2 ve y = 0

2. $|\underbrace{x-4}_{0}| + |\underbrace{y-1}_{2}| = 2$

|x – 4| = 0 için x = 4

|y – 1| = 2 için y = 3 ve y = –1

3. $|\underbrace{x-4}_{2}| + |\underbrace{y-1}_{0}| = 2$

|x – 4| = 2 için x = 6 ve x = 2

|y – 1| = 0 için y = 1

x • y'nin en büyük değeri

2. durumdaki; x = 4 ve y = 3 için

x • y = 4 • 3 = 12'dir.

Cevap: E

41. $\frac{a^2 - b^2 - 4b - 4}{a^2 - b^2 - 2a - 2b} = \frac{a^2 - (b^2 + 4b + 4)}{(a-b)(a+b) - 2(a+b)}$

$= \frac{a^2 - (b+2)^2}{(a+b)(a-b-2)} = \frac{\cancel{(a-b-2)}(a+b+2)}{(a+b)\cancel{(a-b-2)}}$

$= \frac{a+b+2}{a+b}$

Cevap: B

42. x = asal sayı ise tektir. O hâlde;

tek = a^2+ 13 ⇒ a = çift olur. İki durum vardır.

a = 2 için ⇒ 4 + 13 = 17

a = 4 için ⇒ 16 + 13 = 29

II. x + a = 29 + 4 = 33 asal değildir.

III. x + 2a = 17 + 4 = 23 veya 29 + 8 = 37 asaldır.

Cevap: C

43. f(f(a)) = 21 ise 2x + 21 ya da x + 5 = 21

x = 10 x = 16

x = çift ✓ ×

Yani f(10) = 21 dir. O hâlde f(a) = 10'dur.

2x + 1 = 10 ya da x + 5 = 10

$x = \frac{9}{2}$ x = 5

× x = tek ✓

f(a) = 10 ⇒ a = 5

Cevap: A

44. $\left.\begin{array}{l}(2\Delta 3) = 2^3 + 1 = 9 \\ (3\Delta 2) = 2^3 + 2 = 10\end{array}\right\} + \; 19 = (a\Delta b) + 2 \text{ ise } (a\Delta b) = 17$

İki durum vardır:

$b^a + 2 = 17$ ya da $a^b + 1 = 17$

$b^a = 15$ $a^b = 16 \Rightarrow 2^4 = 16$

× ✓

a = 2, b = 4

$3 \Delta b = 3 \Delta 4 = 3^4 + 1 = 82$

Cevap: D

45.

1	2	3	4	5	6	7
a	b	a	b	a	b	a

24 24 ...

a + b = 24 ve a ≤ 18, b ≤18

Toplam = 3(a + b) + a

= 3 • 24 + a olur.

En az olması için a'yı en küçük seçmeliyiz.

a + b = 24 ise en az 6 olur.

↓ ↓

6 18

Toplam = 72 + 6 = 78

Cevap: C

46. Film toplam 36x olsun. İlk part filmin $\frac{2}{9}$'si ise

$36x \cdot \frac{2}{9} = 8x$ olur.

$36x \cdot \frac{7}{18} = 14x$

$36x \cdot \frac{3}{4} = 27x$

Son part = 36x – 27x = 9x

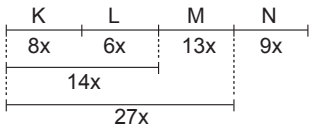

Sürelerin sıralaması: M > N > K > L

Cevap: B

47. Eylül Kardeşi

a b b + b – x = 14

b –x b – x –x $\boxed{x = a - b}$

22 a

2b – a + b = 14

2 / 3b – a = 14

+ –b + 2a = 22

5b = 50

b = 10

Aradan geçen yıl eşit

22 – a = a – b

22 + b = 2a

Cevap: C

48.

	Poğaça	Börek	Kurabiye
Satılan	x	y	z
Kâr	(7,5–6,5)	(6,5–5)	(6–4,5)

x + y + z = 200

x + 1,5y + 1,5z = 225

x'i yalnız bırakıp eşitleyelim.

200 – (y + z) = 225 – (1,5y + 1,5z)

0,5(y + z) = 25

y + z = 50

Cevap: B

49. x = v • t ⇒ 360 = v • t olsun.

Hızını %25 artırırsa; $v \cdot \frac{25}{100} = \frac{v}{4} \Rightarrow v + \frac{v}{4} = \frac{5v}{4}$ olur.

$\cancel{v} \cdot t = \frac{5\cancel{v}}{4} \cdot \left(t - \frac{24}{60}\right)$

$t = \frac{5}{4}\left(t - \frac{2}{5}\right)$

$4t = 5t - 2$

$t = 2$ saattir.

O halde

360 = v • t

360 = v • 2

v = 180 km/sa

Cevap: D

50. a) Sadece başkanlık: 3

b) Sadece yardımcılık: 4

c) Her ikiside: 5

$$\overset{a}{\binom{3}{1}}\overset{b}{\binom{4}{2}} + \overset{a}{\binom{3}{1}}\overset{c}{\binom{5}{2}} + \overset{c}{\binom{5}{1}}\overset{b}{\binom{4}{2}} + \overset{c}{\binom{5}{1}}\overset{c}{\binom{4}{2}} + \overset{a}{\binom{3}{1}}\overset{b}{\binom{4}{1}}\overset{c}{\binom{5}{1}}$$

$$\overset{c}{\binom{5}{1}} \cdot \overset{c}{\binom{4}{1}}\overset{b}{\binom{4}{1}} = 18 + 30 + 30 + 30 + 60 + 80$$

$$= 248$$

Cevap: C

51.

Berke	Gül	
+	−	$\Rightarrow \frac{3}{8} \cdot \frac{4}{9} = \frac{12}{72}$
−	+	$\Rightarrow \frac{5}{8} \cdot \frac{5}{9} = \frac{25}{72}$
+	+	$\Rightarrow \frac{3}{8} \cdot \frac{5}{9} = \frac{15}{72}$

$\frac{52}{72} = \frac{13}{18}$

Cevap: D

52. K ⇒ 160 km yoğuş aşağı

160 • (2,25) = 360

360 • 50 = 18.000 TL

L ⇒ 250 km yokuş yukarı

250 • 4 = 1000

1000 • 50 = 50.000 TL

Her 10 km'de tükettikleri olduğu için 10'a bölelim.

5.000 – 1.800 = 3.200 TL

Cevap: C

53. K ⇒ 80 km yokuş aşağı + 30 km yokuş yukarı

80 • (2,25) + 30 • = 180 + 90 = 270 litre

270 = x • 4 ⇒ L aracı yokuş yukarı

x = 67,5

Cevap: B

54. Toplam her gün = 5 + 6 + 3 + 2 + 4 = 20 ürün satılıyor.

$$\begin{array}{r|l} 195 & 20 \\ \hline -\ 180 & 9 \\ \hline 15 & \end{array}$$

15. ürün soruluyor. O hâlde sırayla 5 kitap + 6 defter + 3 kalem = 14 ürün

15. ürün silgi olur.

Cevap: D

55.

$$\begin{array}{r|l} 347 & 20 \\ \hline -\ 20 & 17 \\ \hline 147 & \\ -\ 140 & \\ \hline 7 & \end{array}$$

7 → 5 kitap + 2 defter.

1 günde 6 defter satılıyor.

17 gnüde 17 • 6 = 102 satılır.

102 + 2 = 104 satılmıştır.

Cevap: C

56. 120 defter vardı.

$$\begin{array}{r|l} 120 & 6 \\ \hline -\ 120 & 20 \\ \hline 0 & \end{array}$$

20 günlük defter vardır.

20 gün toplam = 20 • 5 = 100 kitap satılır.

21. gün: 5 kitap + $\underset{\text{(bitti)}}{\cancel{6\ \text{defter}}}$ ama kitap satılabilir.

En fazla toplam = 100 + 5

= 105 kitap satılabilir.

Cevap: E

57.

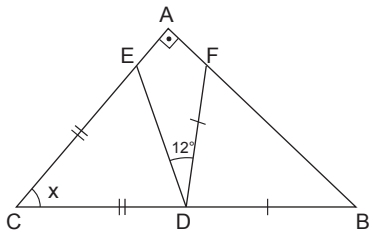

$$\left.\begin{array}{l} a + x = 90^\circ \\ 26 + x = 180^\circ \end{array}\right\} \begin{array}{l} 90 - a = 180 - 2b \\ 2b - a = 90 \end{array}$$

İki iç açının toplamı komşu olmayan dış açının ölçüsüne eşittir.

$$\begin{array}{r} 2a = 12 + b \\ 2/2a - 6 = 12 \\ +\quad 26 - a = 90^\circ \\ \hline 3a = 114^\circ \\ a = 38^\circ \end{array}$$

$a + x = 90^\circ \Rightarrow 38^\circ + x = 90^\circ$

$x = 52^\circ$ olur.

Cevap: C

58.

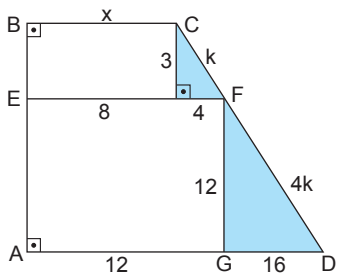

4k → 12

k → 3

Yamuğun yüksekliği 3 olur.

|BC| = x olsun.

$$\frac{(12 + x) \cdot 3}{2} = 30$$

$$12 + x = 20$$

$$x = 8 \text{ br}$$

Oluşan üçgen 3-4-5 üçgeni olduğuna göre, k = 5'tir.

|FD| = 20 olur. GFD 12-16-20 üçgeni olur.

$$A(GFD) = \frac{12 \cdot 16}{2} = 96 \text{ br}^2$$

Cevap: D

59.

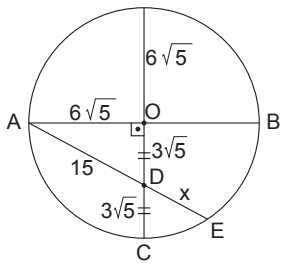

Alan = $\pi r^2 = 180\pi$

$r^2 = 180$

$r = 6\sqrt{5}$

$|AD|^2 = (6\sqrt{5})^2 + (3\sqrt{5})^2$

|AD| = 15 br

Kirişlerin kesim noktası D'dir.

$3\sqrt{5} \cdot 9\sqrt{5} = x \cdot 15$

$27 \cdot \cancel{5} = x \cdot \overset{3}{\cancel{15}}$

$x = 9$ br

Cevap: E

60.

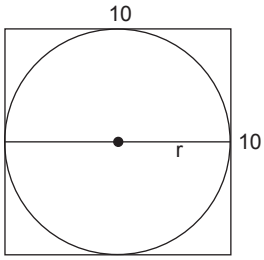

$2r = 10$

$r = 5$ olur.

Silindirin hacmi = $\pi r^2 \cdot h$

$h = 10$ br

$V = 3 \cdot 5^2 \cdot 10$

$V = 750$ br^3

Cevap: C

Bu testte 60 çözüm vardır.

1. Birinci yargıda, Uygurların kültürel ve bilimsel gelişmelere önem verdiği ifade edilmektedir. Paragrafta kâğıt ve matbaanın kullanılması, yazılı hukuk kurallarının oluşturulması ve sanat alanında gelişmeler sağlanması bu durumu doğrudan destekler. Bu nedenle birinci yargı doğrudur.

İkinci yargıda, yerleşik hayatın toplumsal ve kültürel üretimi artırdığı ifade edilmektedir. Metinde şehirler kurulduğu, sanatın geliştiği ve yazılı kültürün ortaya çıktığı belirtilmiştir. Bu gelişmeler yerleşik hayatın üretimi artırdığını gösterir. Bu nedenle ikinci yargı da doğrudur.

Üçüncü yargıda, göçebe yaşam tarzının tamamen terk edildiği ifade edilmektedir. Paragrafta yerleşik hayata geçildiği belirtilmiştir; ancak "tamamen" terk edildiğine dair kesin bir ifade yoktur. Bu nedenle bu yargı metni aşan bir genellemedir ve desteklenemez.

Sonuç olarak birinci ve ikinci yargılar desteklenirken, üçüncü yargı desteklenmez.

Cevap: C

2. Birinci yargıda, Türk devletlerinde siyasî ve kültürel yapıların zaman içinde farklı yönlerde gelişim gösterebildiği ifade edilmektedir. Paragrafta Göktürklerin daha çok siyasî ve askerî mücadelelerle öne çıktığı, Uygurların ise yerleşik hayata geçerek kültürel ve ekonomik alanlarda geliştiği belirtilmiştir. Bu durum, Türk devletlerinin farklı gelişim çizgileri izlediğini gösterir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, yerleşik hayata geçişin yalnızca olumlu sonuçlar doğurduğu ve askerî gücü her zaman artırdığı ifade edilmektedir. Oysa metinde Uygurların yerleşik hayata geçmesiyle birlikte askerî yapının zayıfladığı açıkça belirtilmiştir. Bu nedenle bu yargı metne aykırıdır ve çıkarılamaz.

Üçüncü yargıda, Türklerde bağımsızlık düşüncesinin başarısız girişimlerden bile beslenerek devam ettiği ifade edilmektedir. Paragrafta Kürşad Ayaklanması'nın başarısız olmasına rağmen bağımsızlık düşüncesini canlı tuttuğu belirtilmiştir. Bu nedenle üçüncü yargıya ulaşılabilir.

Sonuç olarak birinci ve üçüncü yargılar metinden çıkarılabilirken, ikinci yargı çıkarılamaz.

Cevap: C

3. Birinci yargıda, Türk toplulukları arasında ekonomik, kültürel ve askerî gelişim açısından farklılaşmalar olduğu ifade edilmektedir. Paragrafta Hazarların ticaretle, Türgişlerin para basımıyla, Uygurların kültürel faaliyetlerle, Peçenekler ve Kıpçakların ise askerî faaliyetlerle öne çıktığı belirtilmiştir. Bu durum farklılaşmayı açıkça gösterir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, Türk topluluklarının tamamının yerleşik hayata geçerek şehirleştiği ifade edilmektedir. Oysa metinde bazı toplulukların göçebe yaşamı sürdürdüğü ve askerî faaliyetlerle ön plana çıktığı belirtilmiştir. Bu nedenle bu yargı metne aykırıdır ve çıkarılamaz.

Üçüncü yargıda, Türk topluluklarının yalnızca askerî başarılarıyla değil, farklı alanlardaki faaliyetleriyle de tarih sahnesinde yer aldığı ifade edilmektedir. Paragrafta ekonomik ve kültürel gelişmelere de yer verilmiştir. Bu nedenle üçüncü yargıya da ulaşılabilir.

Sonuç olarak birinci ve üçüncü yargılar metinden çıkarılabilirken, ikinci yargı çıkarılamaz.

Cevap: C

4. Birinci yargıda, Karahanlıların Türk kültürü ile İslâm kültürünü birleştiren bir yapı oluşturduğu ifade edilmektedir. Paragrafta Türkçenin resmî dil olarak kullanılması ve Uygur alfabesinin sürdürülmesi gibi Türk kültürüne ait unsurların, İslâmiyet ile birlikte yaşatıldığı açıkça belirtilmiştir. Bu durum iki kültürün sentezlendiğini gösterir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, Karahanlılar Dönemi'nde kültürel süreklilik ile dinî değişimin birlikte yaşandığı ifade edilmektedir. Metinde Türk kültürel unsurlarının devam ettiği, aynı zamanda İslâmiyet'in benimsendiği belirtilmiştir. Bu da hem devamlılık hem değişimin bir arada olduğunu gösterir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, Karahanlıların yalnızca askerî başarılarıyla ön plana çıktığı ifade edilmektedir. Oysa paragrafta eğitim, sağlık ve ticaret alanlarında yapılan yatırımlardan söz edilmiştir. Bu durum devletin sadece askerî değil, sosyal ve ekonomik alanlarda da gelişim gösterdiğini ortaya koyar. Bu nedenle bu yargı metne aykırıdır ve çıkarılamaz.

Sonuç olarak birinci ve ikinci yargılar metinden çıkarılabilirken, üçüncü yargı çıkarılamaz.

Cevap: C

5. Birinci yargıda, Selçukluların askerî başarılarını siyasî meşruiyetlerini güçlendirmek amacıyla kullandığı ifade edilmektedir. Paragrafta Dandanakan ile bağımsızlığın kesinleşmesi ve Bağdat Seferi ile halifenin kurtarılması gibi gelişmeler, askerî başarıların siyasî güç ve meşruiyet kazandırdığını göstermektedir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, Selçuklu Devleti'nin farklı coğrafyalarda elde ettiği başarılarla bölgesel bir güç olmanın ötesine geçtiği ifade edilmektedir. Metinde hem Orta Asya (Gazneliler), hem Anadolu (Bizans) hem de İslam dünyasının merkezi (Bağdat) üzerinde etkili oldukları belirtilmiştir. Bu durum Selçukluların geniş bir coğrafyada etkili olduğunu gösterir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, Selçukluların İslâm dünyasında hem dinî hem de siyasî otorite üzerinde etkili olduğu ifade edilmektedir. Paragrafta Abbasî halifesini koruma altına almaları ve böylece dinî ve siyasî liderliği fiilen üstlenmeleri açıkça belirtilmiştir. Bu nedenle üçüncü yargıya da ulaşılabilir.

Sonuç olarak üç yargı da metinden çıkarılabilir.

Cevap: E

6. Birinci yargıda, Anadolu Selçuklu Devleti'nin ekonomik gelişmeyi desteklemek için ticaret politikalarına önem verdiği ifade edilmektedir. Paragrafta ticaret yollarının güvence altına alınması, limanların ele geçirilmesi, kervansarayların yapılması ve tüccarlara güvence sağlanması gibi uygulamalar açıkça belirtilmiştir. Bu durum ticarete verilen önemi gösterir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, Anadolu'daki Türk hâkimiyetinin yalnızca askerî başarılarla değil, ekonomik ve idarî düzenlemelerle de güçlendirildiği ifade edilmektedir. Metinde Miryokefalon Savaşı gibi askerî başarıların yanı sıra ekonomik politikaların da uygulandığı belirtilmiştir. Bu durum hâkimiyetin çok yönlü şekilde güçlendirildiğini gösterir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, Anadolu Selçuklu Devleti'nin faaliyetlerinin yalnızca iç politikayla sınırlı kaldığı ve dış ticaretle ilgilenilmediği ifade edilmektedir. Oysa metinde ticaret yolları, liman şehirleri ve tüccarlarla ilgili düzenlemeler açıkça belirtilmiştir. Bu nedenle bu yargı metne aykırıdır ve çıkarılamaz.

Sonuç olarak birinci ve ikinci yargılar metinden çıkarılabilirken, üçüncü yargı çıkarılamaz.

Cevap: C

7. Fetret Devri (1402- 1413), Yıldırım Bayezid'in oğulları arasında geçen taht kavgalarıyla şekillenmiştir. Bu dönemde aktif olarak mücadele eden şehzadeler şunlardır: İsa Çelebi, Musa Çelebi, Süleyman Çelebi ve Mehmet Çelebi (I. Mehmet). Bu dört şehzade Osmanlı tahtı için birbirleriyle savaşmış ve dönem bu mücadelelerle geçmiştir.

Seçeneklerde yer alan Mustafa ise bu dönemde taht mücadelesine katılan şehzadeler arasında değildir. Daha sonraki yıllarda ortaya çıkan ve "Düzmece Mustafa" olarak bilinen kişi, Fetret Devri'nin aktif mücadele sürecinde yer almamıştır.

Sonuç olarak Fetret Devri'nde mücadeleye katılmayan şehzade Mustafadır.

Cevap: A

8. Birinci yargıda, Osmanlı Devleti'nin farklı yönlerde yürüttüğü seferlerle çok yönlü bir genişleme politikası izlediği ifade edilmektedir. Paragrafta Yavuz Sultan Selim'in doğuya, Kanunî Sultan Süleyman'ın ise batıya yönelik fetihler yaptığı belirtilmiştir. Bu durum, devletin tek yönlü değil çok yönlü bir genişleme politikası izlediğini gösterir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, Yavuz Sultan Selim Dönemi'nin Osmanlı'nın İslâm dünyasındaki liderliğinin güçlenmesinde etkili olduğu ifade edilmektedir. Metinde Memlûk Devleti'nin ortadan kaldırılması ve halifeliğin Osmanlılara geçmesi açıkça belirtilmiştir. Bu gelişmeler, Osmanlı'nın İslâm dünyasındaki liderliğini güçlendirdiğini gösterir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, Kanunî Sultan Süleyman Dönemi'nin Osmanlı Devleti'nin uluslararası alandaki etkinliğini artırdığı ifade edilmektedir. Paragrafta Avrupa'ya yönelik fetihlerin hız kazandığı ve Osmanlı'nın güçlü bir aktör hâline geldiği belirtilmiştir. Bu durum uluslararası etkinliğin arttığını gösterir. Bu nedenle üçüncü yargıya da ulaşılabilir.

Sonuç olarak üç yargı da metinden çıkarılabilir.

Cevap: E

9. Osmanlı Devleti'ne başkentlik yapan şehirler kronolojik sırayla şu şekildedir:

Söğüt → Bursa → Edirne → İstanbul

Birinci yargıda yer alan Konya, Osmanlı Devleti'ne başkentlik yapmış bir şehir değildir. Konya, Anadolu Selçuklu Devleti'nin başkentidir. Bu nedenle bu seçenek yanlıştır.

İkinci yargıda yer alan Bursa, Osmanlı Devleti'nin ilk önemli başkentlerinden biridir. Osmanlı Devleti, Kuruluş Dönemi'nde Bursa'yı fethettikten sonra burayı başkent yapmıştır. Bu nedenle bu ifade doğrudur.

Üçüncü yargıda yer alan İstanbul ise 1453 yılında fethedildikten sonra Osmanlı Devleti'nin başkenti olmuştur ve uzun süre bu özelliğini korumuştur. Bu nedenle bu ifade de doğrudur.

Sonuç olarak yalnızca Bursa ve İstanbul Osmanlı'ya başkentlik yapmıştır.

Cevap: D

10. Birinci yargıda, Osmanlı yönetiminde görevlerin uzmanlık alanlarına göre dağıtıldığı ifade edilmektedir. Paragrafta kazaskerin adalet, defterdarın maliye, nişancının yazışma işlerinden sorumlu olduğu belirtilmiştir. Bu durum görevlerin alanlara göre ayrıldığını gösterir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, devlet yönetiminde dinî ve idarî unsurların birlikte etkili olduğu ifade edilmektedir. Metinde şeyhülislâm gibi dinî otoritelerin alınan kararların meşruiyetini desteklediği belirtilmiştir. Bu durum, dinî ve idarî yapıların birlikte işlediğini gösterir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, Osmanlı merkez teşkilâtının farklı görev alanlarına sahip görevliler aracılığıyla işlerlik kazandığı ifade edilmektedir. Paragrafta çeşitli görevlilerin kendi alanlarında sorumluluk üstlenerek devlet işlerini yürüttüğü açıkça belirtilmiştir. Bu nedenle üçüncü yargıya da ulaşılabilir.

Sonuç olarak üç yargı da metinden çıkarılabilir.

Cevap: E

11. A seçeneğinde tüm eyaletlerde aynı yönetim sisteminin uygulandığı ifade edilmektedir. Oysa metinde bazı eyaletlerde tımar, bazılarında iltizam sisteminin uygulandığı belirtilmiştir. Bu nedenle bu ifade yanlıştır.

B seçeneğinde Osmanlı Devleti'nin farklı bölgelerde farklı yönetim modelleri uyguladığı ifade edilmektedir. Paragrafta bu durum açıkça anlatılmıştır. Bu nedenle doğru seçenek budur.

C seçeneğinde bu politikalarla merkezî otoritenin zayıfladığı ifade edilmektedir. Metinde böyle bir bilgi verilmemiştir, bu çıkarım yapılamaz.

D seçeneğinde tımar sisteminin tüm eyaletlerde zorunlu olduğu ifade edilmiştir. Metin bunun tam tersini söylemektedir. Bu nedenle yanlıştır.

E seçeneğinde imtiyazlı eyaletlerin tamamen bağımsız olduğu ifade edilmiştir. Oysa bu eyaletler iç işlerinde serbest olsa da dış politikada Osmanlı'ya bağlıdır. Bu nedenle bu ifade de yanlıştır.

Cevap :B

12. Birinci yargıda, Osmanlı ordusunda farklı görevleri yerine getiren uzmanlaşmış birliklerin bulunduğu ifade edilmektedir. Paragrafta akıncılar ve delilerin keşif ve istihbarat yaptığı, derbentçilerin yol güvenliğini sağladığı, sakaların su ihtiyacını karşıladığı ve turnaların haberleşmeyi yürüttüğü belirtilmiştir. Bu durum, orduda görev dağılımının ve uzmanlaşmanın olduğunu açıkça gösterir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, Osmanlı askerî teşkilâtında sadece Müslüman unsurların yer aldığı ifade edilmektedir. Oysa metinde voynuklar ve cerahorlar gibi bazı birliklerin varlığından bahsedilmiştir. Osmanlı Devleti'ndeki bu birlikler Hristiyan unsurlardan oluşmaktaydı. Bu nedenle bu yargı metne aykırıdır ve çıkarılamaz.

Üçüncü yargıda, ordu içerisinde lojistik ve destek hizmetlerine yönelik bir organizasyon bulunduğu ifade edilmektedir. Sakaların su taşıması, derbentçilerin yol güvenliğini sağlaması ve turnaların haberleşmeyi yürütmesi gibi görevler, lojistik ve destek hizmetlerinin varlığını gösterir. Bu nedenle üçüncü yargıya da ulaşılabilir.

Sonuç olarak birinci ve üçüncü yargılar metinden çıkarılabilirken, ikinci yargı çıkarılamaz.

Cevap: C

13. Birinci yargıda, ekonomik yapıda meydana gelen bozulmaların sosyal yapıyı da etkilediği ifade edilmektedir. Paragrafta tımar sisteminin bozulmasıyla tarımsal üretimin azaldığı, bunun da köylerden şehirlere göçü hızlandırdığı ve toplum düzenini bozduğu belirtilmiştir. Bu durum ekonomik sorunların sosyal yapıyı etkilediğini gösterir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, tımar sisteminin aksamasının hem üretimi hem de güvenliği olumsuz etkilediği ifade edilmektedir. Metinde açıkça tarımsal üretimin azaldığı ve güvenlik sorunlarının arttığı belirtilmiştir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, Celâli İsyanları'nın yalnızca içtimai (sosyal) nedenlerle ortaya çıktığı ifade edilmektedir. Oysa metinde ekonomik sıkıntılar ve merkezî otoritenin zayıflaması gibi farklı nedenlerin de etkili olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle bu yargı metne aykırıdır ve çıkarılamaz.

Sonuç olarak birinci ve ikinci yargılar metinden çıkarılabilirken, üçüncü yargı çıkarılamaz.

Cevap: C

14. Birinci yargıda, dış gelişmelerin iç reform hareketlerini etkilediği ifade edilmektedir. Paragrafta Küçük Kaynarca ve Yaş Antlaşmaları gibi gelişmelerle Osmanlı'nın zayıfladığı, bunun ardından III. Selim Dönemi'nde Nizâm-ı Cedid ıslahatlarına yönelindiği belirtilmiştir. Bu durum, dış gelişmelerin iç reformları tetiklediğini gösterir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, XVIII. yüzyıldaki ıslahatların devletin gerilemesini tamamen durdurduğu ifade edilmektedir. Oysa metinde bu yeniliklerin geniş kesimlerin desteğini alamadığı ve sorunları köklü biçimde çözemediği açıkça belirtilmiştir. Bu nedenle bu yargı metne aykırıdır ve çıkarılamaz.

Üçüncü yargıda, Osmanlı Devleti'nin gerileme sürecine karşı çözüm olarak Avrupa tarzı yeniliklere yöneldiği ifade edilmektedir. Nizâm-ı Cedid ıslahatları, Avrupa örnek alınarak yapılan askerî düzenlemelerdir. Bu durum, Osmanlı'nın Avrupa tarzı yeniliklere yöneldiğini gösterir. Bu nedenle üçüncü yargıya da ulaşılabilir.

Sonuç olarak birinci ve üçüncü yargılar metinden çıkarılabilirken, ikinci yargı çıkarılamaz.

Cevap: C

15. Birinci yargıda, Avrupa'da farklı alanlarda gerçekleşen gelişmelerin birbirini tamamlayan bir dönüşüm süreci oluşturduğu ifade edilmektedir. Paragrafta siyasî, ekonomik, bilimsel ve dinî alanlardaki değişimlerin birlikte değerlendirildiğinde çok yönlü bir dönüşüm oluşturduğu belirtilmiştir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, siyasî, ekonomik ve düşünsel değişimlerin Avrupa'nın genel yapısını etkilediği ifade edilmektedir. Metinde bu gelişmelerin her birinin kendi alanında köklü değişimlere yol açtığı açıkça belirtilmiştir. Bu durum Avrupa'nın genel yapısının değiştiğini gösterir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, Avrupa'da yaşanan gelişmelerin yalnızca tek bir alanda sınırlı kalmadığı ifade edilmektedir. Paragrafta farklı alanlarda (siyasî, ekonomik, bilimsel, dinî) değişimler yaşandığı açıkça belirtilmiştir. Bu nedenle üçüncü yargıya da ulaşılabilir.

Sonuç olarak üç yargı da metinden çıkarılabilir.

Cevap: E

16. Birinci yargıda, Coğrafî Keşifler'in ticaret yollarını değiştirdiği ifade edilmektedir. Metinde Akdeniz limanlarının önem kaybettiği ve Atlas Okyanusu limanlarının öne çıktığı açıkça belirtilmiştir. Bu nedenle bu yargı doğrudur.

İkinci yargıda, Avrupa'da ekonomik güç dengelerinin değiştiği ifade edilmektedir. Altın ve gümüşün Avrupa'ya taşınmasıyla ticaretle uğraşan kesimin zenginleşmesi, ekonomik dengelerin değiştiğini gösterir. Bu nedenle bu yargı da doğrudur.

Üçüncü yargıda, Osmanlı Devleti'nin ekonomik olarak darbe aldığı ifade edilmektedir. Metinde doğrudan Osmanlı'dan bahsedilmese de Akdeniz limanlarının önem kaybetmesi, Osmanlı'nın kontrol ettiği ticaret yollarının değer kaybetmesine yol açmıştır. Bu da Osmanlı ekonomisini olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle bu yargı da kabul edilir.

Sonuç olarak üç yargı da doğru kabul edilir.

Cevap: E

17. Birinci yargıda, Osmanlı Devleti'nin Boğazlar üzerindeki mutlak hâkimiyetinin zamanla sınırlandırıldığı ifade edilmektedir. Paragrafta Hünkâr İskelesi Antlaşması ile bazı ayrıcalıklar tanındığı, Londra Boğazlar Sözleşmesi ile bu durumun uluslararası hâle geldiği belirtilmiştir. Bu gelişmeler, Osmanlı'nın Boğazlar üzerindeki tam kontrolünün zayıfladığını gösterir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, Osmanlı Devleti'nin uluslararası sistem içerisinde daha görünür hâle geldiği ifade edilmektedir. Metinde Paris Antlaşması ile Osmanlı'nın bir Avrupa devleti sayıldığı belirtilmiştir. Bu durum, Osmanlı'nın uluslararası sistemde daha belirgin bir konuma geldiğini gösterir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, Osmanlı Devleti'nin Boğazlar üzerindeki egemenlik haklarının tamamen ortadan kalktığı ifade edilmektedir. Paragrafta egemenliğin sınırlandığı belirtilmiştir; ancak tamamen ortadan kalktığına dair bir ifade yoktur. Bu nedenle bu yargı metni aşan bir yorumdur ve çıkarılamaz.

Sonuç olarak birinci ve ikinci yargılar metinden çıkarılabilirken, üçüncü yargı çıkarılamaz.

Cevap: C

18. Birinci yargıda, Osmanlı Devleti'nin ekonomik alanda dışa bağımlı hâle geldiği ifade edilmektedir. Paragrafta Osmanlı ekonomisinin kendi kendine yetemediği belirtilmiştir. Bu durum doğrudan dışa bağımlılığı gösterir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, verilen ayrıcalıkların ekonomik yapıyı olumsuz etkilediği ifade edilmektedir. Metinde yerli üretimin zarar gördüğü açıkça belirtilmiştir. Bu da ekonomik yapının olumsuz etkilendiğini gösterir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, kapitülasyonların zamanla farklı devletlere de verildiği ifade edilmektedir. Paragrafta İngiltere'ye tanınan ayrıcalıkların zamanla diğer devletlere de tanındığı belirtilmiştir. Bu durum, bu tür ayrıcalıkların yaygınlaştığını gösterir. Bu nedenle üçüncü yargıya da ulaşılabilir.

Sonuç olarak üç yargı da metinden çıkarılabilir.

Cevap: E

19. Birinci yargıda, Osmanlı Devleti'nin bazı bölgelerde düzenli askerî sevkiyat yapma kapasitesini kaybettiği ifade edilmektedir. Paragrafta Trablusgarp Savaşı sırasında merkezin bölgeye doğrudan asker gönderemediği açıkça belirtilmiştir. Bu durum, sevkiyat kapasitesinin yetersiz kaldığını gösterir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, gönüllü subayların askerî direnişte önemli rol oynadığı ifade edilmektedir. Metinde gönüllü subayların yerel direnişi örgütlediği belirtilmiştir. Bu da onların önemli bir rol üstlendiğini gösterir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, Osmanlı ordusunun tüm cephelerde başarı elde ettiği ifade edilmektedir. Oysa metinde Balkan Savaşları'nda ordunun zayıf olduğu ve çeşitli sorunlar yaşadığı belirtilmiştir. Bu nedenle bu yargı metne aykırıdır ve çıkarılamaz.

Sonuç olarak birinci ve ikinci yargılar metinden çıkarılabilirken, üçüncü yargı çıkarılamaz.

Cevap: B

20. Birinci yargıda, Osmanlı Devleti'nin askerî açıdan hazırlıksız bir durumda savaşa girdiği ifade edilmektedir. Paragrafta ordunun bir kısmının terhis edilmesi, donanmanın yetersiz kalması ve aynı anda birden fazla cephede savaşılması gibi durumlar belirtilmiştir. Bu unsurlar hazırlıksızlık göstergesidir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, savaşın kaybedilmesinde iç yapısal sorunların etkili olduğu ifade edilmektedir. Metinde ordunun terhis edilmesi ve donanmanın yetersizliği gibi iç sorunlara değinilmiştir. Bu durum, savaşın kaybedilmesinde iç yapının etkili olduğunu gösterir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, Osmanlı Devleti'nin savaş sürecinde askerî üstünlüğünü koruduğu ifade edilmektedir. Oysa metinde tam tersine yetersizlikler nedeniyle savaşın Osmanlı aleyhine sonuçlandığı belirtilmiştir. Bu nedenle bu yargı metne aykırıdır ve çıkarılamaz.

Sonuç olarak birinci ve ikinci yargılar metinden çıkarılabilirken, üçüncü yargı çıkarılamaz.

Cevap: B

21. Birinci yargıda, Osmanlı Devleti'nin farklı cephelerde farklı askerî stratejiler uyguladığı ifade edilmektedir. Paragrafta Kafkasya ve Kanal cephelerinde taarruz, Çanakkale ve Kutü'l-Amare cephelerinde ise savunma ağırlıklı savaş yürütüldüğü belirtilmiştir. Bu durum strateji farklılığını açıkça gösterir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, çok cepheli savaş durumunun Osmanlı Devleti'nin askerî gücünü olumsuz etkilediği ifade edilmektedir. Metinde aynı anda birçok cephede savaşmanın kaynak kullanımını zorlaştırdığı ve başarıların sürekliliğini engellediği belirtilmiştir. Bu da askerî gücün olumsuz etkilendiğini gösterir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, Osmanlı Devleti'nin bazı cephelerde önemli başarılar elde ettiği ifade edilmektedir. Paragrafta Çanakkale ve Kutü'l-Amare cephelerinde etkili savunma yürütüldüğünün belirtilmesi, bu cephelerde başarı elde edildiğini dolaylı olarak gösterir. Bu nedenle üçüncü yargı da parçadan çıkarılabilir bir durumdur.

Cevap: E

22. Bu soruda Sivas Kongresi'nde alınan kararların sonuçlarından hangi yargılara ulaşılabileceği sorgulanmaktadır. Metinde millî cemiyetlerin tek çatı altında toplanması ve mücadelenin tek merkezden yönetilmesi vurgulanmıştır.

Birinci yargıda, millî birlik ve beraberliğin güçlendiği ifade edilmektedir. Farklı cemiyetlerin tek çatı altında toplanması, dağınıklığı ortadan kaldırarak birlik ve beraberliği güçlendirir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, dağınık direniş unsurlarının birleştirildiği ifade edilmektedir. Paragrafta açıkça tüm millî cemiyetlerin tek çatı altında toplandığı belirtilmiştir. Bu durum doğrudan bu yargıyı destekler. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, mücadelenin daha planlı hâle geldiği ifade edilmektedir. Mücadelenin tek merkezden yönetilmesi, daha düzenli ve planlı bir yapının oluştuğunu gösterir. Bu nedenle üçüncü yargıya da ulaşılabilir.

Sonuç olarak üç yargı da metinden çıkarılabilir.

Cevap: A

23. Metinde hem Osmanlı yönetiminin tutumu hem de halkın tepkisi açık şekilde ortaya konmuştur. Birinci yargıda, Osmanlı Devleti'nin uluslararası ilkelere olan güveninin beklenen sonucu doğurmadığı ifade edilmektedir. Paragrafta Wilson İlkeleri'ne dayanılarak işgallerin sınırlı kalacağı beklentisi olduğu, ancak İtilaf Devletleri'nin bu ilkelere uymadığı belirtilmiştir. Bu durum beklentinin karşılanmadığını gösterir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, İstanbul Hükûmetinin işgallere karşı etkin bir direniş politikası izlemediği ifade edilmektedir. Metinde İstanbul Hükûmetinin pasif ve uzlaşmacı bir tutum sergilediği açıkça belirtilmiştir. Bu da etkin bir direniş göstermediğini gösterir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, Anadolu'da başlayan direniş hareketlerinin zamanla örgütlü bir mücadeleye dönüştüğü ifade edilmektedir. Paragrafta yerel direniş örgütlerinin kurulduğu ve bu hareketlerin zamanla Millî Mücadele'ye dönüştüğü belirtilmiştir. Bu nedenle üçüncü yargıya da ulaşılabilir.

Sonuç olarak üç yargı da metinden çıkarılabilir.

Cevap: E

24. Birinci yargıda, askerî başarıların İtilaf Devletleri'ni barış görüşmelerine zorlayan temel etken olduğu ifade edilmektedir. Paragrafta Batı Cephesi'ndeki başarıların İtilaf Devletleri'ni Anadolu'da tutunamayacaklarını anlamaya yönelttiği ve bu durumun diplomatik çözüm arayışına yol açtığı açıkça belirtilmiştir. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, Mudanya Ateşkes Antlaşması ile bazı toprakların savaş yapılmadan geri alındığı ifade edilmektedir. Metinde Doğu Trakya'nın savaş yapılmadan Türkiye'ye bırakıldığı açıkça belirtilmiştir. Bu durum askerî başarının diplomatik kazanca dönüştüğünü gösterir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, Mudanya Ateşkes Antlaşması ile Osmanlı Devleti'nin siyasî etkinliğinin fiilen sona erdiği ifade edilmektedir. Paragrafta Osmanlı Devleti'nin hukuken sona ermediği, ancak siyasi iradenin fiilen Ankara Hükûmetine geçtiği belirtilmiştir. Bu durum Osmanlı'nın etkinliğinin fiilen ortadan kalktığını gösterir. Bu nedenle üçüncü yargıya da ulaşılabilir.

Cevap: E

25. Bu soruda halkçılık ilkesi doğrultusunda yapılan uygulamalardan hangilerinin bu ilke kapsamında değerlendirilebileceği sorgulanmaktadır. Metinde halkçılığın temelinin eşitlik ve ayrıcalıkların kaldırılması olduğu açıkça belirtilmiştir.

Birinci yargıda, Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitimde eşitliğin sağlanması ifade edilmektedir. Eğitimde birlik sağlanması, herkesin eşit şartlarda eğitim almasını amaçlar. Bu durum halkçılık ilkesinin doğrudan bir yansımasıdır. Bu nedenle birinci yargıya ulaşılabilir.

İkinci yargıda, Medeni Kanun ile hukuk önünde eşitliğin tesis edilmesi ifade edilmektedir. Metinde hukuk alanında eşitliğin sağlanmasının halkçılık kapsamında olduğu açıkça belirtilmiştir. Bu nedenle ikinci yargıya da ulaşılabilir.

Üçüncü yargıda, Soyadı Kanunu ile ayrıcalık belirten ünvanların kaldırılması ifade edilmektedir. Bu uygulama toplumda sınıf farklarını ve ayrıcalıkları ortadan kaldırmayı amaçlar. Bu da halkçılık ilkesinin temel anlayışıyla uyumludur. Bu nedenle üçüncü yargıya da ulaşılabilir.

Sonuç olarak üç yargı da halkçılık ilkesi kapsamında değerlendirilebilir.

Cevap: E

26. Parçada II. Dünya Savaşı sonrasında oluşan uluslararası sistem ve bu süreçte geliştirilen politikalar ele alınmaktadır.

I. öncülde, Marshall Planı'nın yalnızca ekonomik değil aynı zamanda ideolojik bir amacı olduğu belirtilmiştir. Metinde Marshall Planı'nın hem Avrupa ekonomisini güçlendirmek hem de komünizmin yayılmasını engellemek amacıyla hazırlandığı ifade edilmektedir. Bu nedenle I. öncül doğrudur.

II. öncülde, savaş sonrası kurulan uluslararası örgütlerin güvenlik ve ortak savunma ihtiyacından doğduğu belirtilmiştir. Metinde Sovyet tehdidine karşı Batı Avrupa ülkelerinin iş birliğine yöneldiği ve bu doğrultuda NATO gibi örgütlerin kurulduğu ifade edilmektedir. Bu da II. öncülün doğru olduğunu gösterir.

III. öncülde ise Türkiye'nin Sovyetler Birliği ile yakınlaşarak Doğu Bloku'na katıldığı ifade edilmektedir. Ancak metinde Türkiye'nin NATO'ya yakınlaştığı ve bu doğrultuda adımlar attığı belirtilmiştir. Dolayısıyla III. öncül yanlıştır.

Cevap: B

27. Dörtlü Takrir'i veren kişiler:

- Celâl Bayar
- Adnan Menderes
- Fuat Köprülü
- Refik Koraltan

A, B, C ve D seçeneklerinde yer alan isimler bu gruptadır.

E seçeneğinde yer alan Şükrü Saracoğlu ise Dörtlü Takrir'i verenler arasında değildir.

Cevap: E

28. • **Açıklama:** İstanbul, Simav ve Denizli yaklaşık aynı boylam üzerindedir. Bu nedenle yerel saatleri, öğle vakitleri ve saat dilimleri aynıdır. Ancak enlemleri farklı olduğu için kutuplara doğru daralan meridyenlerden dolayı **başlangıç meridyenine mesafeleri** aynı olamaz.

Cevap D

29. • **Açıklama:** İskenderun Körfezi'nin oluşumu, Kıbrıs'ın ayrılması ve Egeid karasının çökmesi en genç jeolojik dönem olan **Kuvaterner (4. Zaman)**'de gerçekleşmiştir.

Cevap E

30. • **Açıklama: Trabzon,** Kuzey Anadolu Fay Hattı (KAF) üzerinde değil, bu hattın kuzeyinde deprem riskinin nispeten düşük olduğu alandadır.

Cevap C

31. • **Açıklama:** Haritadaki taralı alanlar (Taşeli, Batı Karadeniz, Çanakkale) dağlık ve engebeli yerlerdir. Buralarda yer şekillerinden dolayı **tarımda makine kullanımı** azdır; seçenek aksini iddia ettiği için yanlıştır.

Cevap B

32. • **Açıklama:** Kırgıbayır (badlans), kurak ve bitki örtüsüz yamaçlarda görülür. Karadeniz iklimindeki nemli ve ormanlık **Boyabat (Sinop)**'ta bu şekle rastlanması beklenmez.

Cevap E

33. • **Açıklama:** Tabanı doğal gaz depolama alanı olarak kullanılan, seviyesi iklime göre çok değişen ve Konya-Aksaray-Ankara sınırlarında olan göl **Tuz Gölü**'dür.

Cevap A

34. • **Açıklama:** Akarsu şekillerine (vadi, delta vb.) her yerde rastlanır ancak yağışın az olduğu **Iğdır** gibi kurak ovalarda akarsu etkisi diğer bölgelere göre daha azdır.

Cevap A

35. • **Açıklama:** Türkiye'de taşkın olaylarının (özellikle ani sel ve taşkın) en sık yaşandığı bölge engebeli arazi ve bol yağış alan Karadeniz bölgesidir; **Kastamonu** bu açıdan yüksek risk taşır.

Cevap B

36. • **Açıklama:** I (Akdeniz - Terra Rossa), II (Batı Karadeniz - Podzol), IV (Günaydoğu Anadolu - Kahverengi Step), V (Erzurum - Çernezyom) verilmiştir. III numaralı alan (Samsun çevresi-ALÜVYAL) hakkında bilgi yoktur.

Cevap C

37. • **Açıklama:** Her ikisi de aynı kıyıdadır ancak Zonguldak'ın yağışının fazla olması **dağların uzanış doğrultusunun** hakim rüzgâr yönüne daha dik olması ve yükseltisidir.

Cevap A

38. • **Açıklama:** Tarımsal nüfus yoğunluğu (Çiftçi sayısı / Tarım alanı) engebeli yerlerde fazladır. Yer şekillerinin düz olduğu **Eskişehir Ovası**'nda bu yoğunluk düşüktür.

Cevap D

39. • **Açıklama:** Sinop, doğal bir liman olmasına rağmen hinterlandı dar olduğu için gelişememiş, hakim fonksiyonu turizmden ziyade **balıkçılık ve saklı şehir** yapısıdır (Cevap anahtarı E ise fonksiyon yanlıştır).

Cevap E

40. • **Açıklama:** I (Meriç - Pirinç), II (Ege - Tütün), III (Isparta - Gül), IV (Adana - Soya) doğrudur. V numaralı alan (Gaziantep) yeşil mercimekte değil, kırmızı mercimekte öndedir.

Cevap E

41. • **Açıklama:** Bir madenin işletilebilmesi için tenör, kalite ve miktar (rezerv) önemlidir. **Tüvenan** miktarının (taş-toprakla karışık toplam miktar) fazla olması tek başına yeterli değildir, içindeki saf maden oranı (tenör) daha kritiktir.

Cevap D

42. • **Açıklama:** Soma, Karlıova, Afşin ve Milas önemli linyit yataklarıdır. **Anamur**'da linyit işletmesi yoktur.

Cevap B

43. • **Açıklama:** Çimento, seramik gibi taşa toprağa dayalı sanayi ham maddeye yakınlıktan dolayı her ilde olabilir ancak tarım kenti **Konya** bu sanayi türünde Manisa veya Kütahya kadar ön planda değildir.

Cevap C

44. • **Açıklama: Edirne**'de havalimanı yoktur; turistler günübirlik uçakla gidemezler.

Cevap E

45. • **Açıklama:** III numaralı alan (Zonguldak çevresi) **mağara turizmi** ile değil, sanayi ile bilinir; mağara turizmi daha çok Toroslardadır.

Cevap C

46. Pozitif (Yürürlükteki-Olan-Müsbet) hukuk, bir ülkede belirli bir dönemde yürürlükte olan yazılı ve yazısız hukuk kurallarının tümüdür.

Yönetmelik(I) ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi(III) yazılı hukuk kuralları olarak örf ve adet(II) ise yazısız hukuk kuralı olarak pozitif hukukun kapsamında yer alırlar.

Cevap: E

47. Bir hakkın kazanılması için hukuken belirlenmiş durumların gerçekleşmiş olması gerekir. Bu durumlar; hukuki olay(I), hukuki fiil(II) ve hukuki işlemdir(III).

Cevap: E

48. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre, kötü yönetim, akıl zayıflığı, kumar bağımlılığı ve savurganlık kişinin rızası dışında kısıtlanma sebepleri arasında yer alır.

Engellilik ise kişinin rızası ile kısıtlanma sebepleri arasında yer alır.

Cevap: C

49. 1982 Anayasası'na göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı milletvekilleri arasından seçilen şu üyelerden oluşur:

- Meclis Başkanı
- Meclis başkan vekilleri
- Kâtip üyeler
- İdare amirleri(III)

Cevap: B

50. Yargıtay başkanını, Yargıtay Genel Kurulu seçer.

Danıştay başkanını, Danıştay Genel Kurulu seçer.

Sayıştay başkanını Türkiye Büyük Millet Meclisi seçer. (I)

Cevap: A

51. 1982 Anayasası'nın Devlet Denetleme Kuruluna ilişkin düzenlemeleri şu şekildedir:

- Yargı organları görev alanı dışındadır.
- İşleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiye düzenlenir.
- Başkan ve üyeleri, Cumhurbaşkanınca atanır.
- Tüm kamu kurum ve kuruluşlarında ve sermayesinin yarısından fazlasına bu kurum ve kuruluşların katıldığı her türlü kuruluşta, kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında, her düzeydeki işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerle vakıflarda faaliyette bulunur.
- Cumhurbaşkanlığına bağlıdır.

Cevap: E

52. İdarenin faaliyetleri şunlardır;

- Millî güvenliğin korunması
- Kolluk faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi
- Kamu hizmetlerinin yürütülmesi
- Özendirme ve destekleme
- İç düzen (öz yönetim)
- Planlama

Turizm ise idarenin faaliyetleri arasında yer almaz.

Cevap: A

53. Dışişleri Bakanlığı, İstanbul Valiliği, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Esenyurt Kaymakamlığının kamu tüzel kişiliği yoktur.

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinin ise kamu tüzel kişiliği vardır.

Cevap: B

54. 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'na göre; il ve ilçe kurulması, kaldırılması, merkezlerinin belirtilmesi, adlarının değiştirilmesi, bir ilçenin başka bir ile bağlanması kanun ile düzenlenir.

Cevap: C

55. Ay, Dünya etrafındaki dönüşünü 27 günde tamamlar.

Cevap: B

56. Göktürk alfabesi, Türkçenin metinlerle izlenebilen tarihi boyunca kullandığı ilk düzenli ve resmî yazı sistemidir. Bu sistem, Eski İskandinav yazıtlarında kullanılmış Runik yazının karakterlerine benzediği için, Avrupa ve Rus Türkoloji literatüründe, Sibirya Run harfleri, Yenisey Run harfleri, Runik alfabe ve Türk Run Yazısı olarak adlandırılmıştır.

Göktürklere ait *Orhun Yazıtları*'nda kullanılmasından ötürü bu adla anılan alfabedir.

Cevap: C

57. Ayasofya, Bizans İmparatoru I. Justinianus tarafından, 532 - 537 yılları arasında inşa ettirilmiştir.

Cevap: A

58. Dünyanın en hızlı koşan hayvanı olan çita, saatte 0'dan 96 kilometre hıza üç saniyeden kısa sürede ulaşabilmektedir.

Cevap: A

59. *Dede Korkut Hikâyeleri*, Oğuz Türklerinin bilinen en eski epik destansı hikâyeleridir. Hikâyeler, göçebe Türk halklarının sosyal yaşam tarzları ve İslam öncesi inançları için önemli olan ahlak ve değerleri taşır. Bu hikâyeler; başta Türkiye, Azerbaycan ve Türkmenistan olmak üzere Oğuz kökenli halkların kültürel mirasının bir parçasıdır.

Cevap: A

60. Kanuni Sultan Süleyman, Osmanlı İmparatorluğu'nu 16. yüzyılda doruk noktasına çıkaran ve 46 yıllık saltanatıyla Osmanlı tarihinin en uzun süre tahtta kalan padişahıdır.

Cevap: B